

**ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА АНГЛІЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Протокол засідання кафедри
англійської філології
№ 1 від 28 серпня 2020 року
Завідувач кафедри
 В. А. Ущина

ГЕНДЕРНА ЛІНГВІСТИКА

СИЛАБУС

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) на базі молодшого спеціаліста
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта. Мова і література (англійська)
Освітньо-професійна програма	Середня освіта. Англійська мова
Форма навчання	Денна, заочна
Курс	2 (денна), 4 (заочна)
Семестр	2 (денна), 4 (заочна)

I. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1 (денна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	01 Освіта 014 Середня освіта Мова і література (англійська).	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 90 год. / 3 кредити		Рік навчання 2
		Семестр 4-й
		Лекції 18 год.
		Практичні (семінарські) 12 год. Консультації 6 год.
ІНДЗ: <u>РК</u>		Самостійна робота 54 год.
	Форма контролю: залік	
Мова навчання	англійська	

Таблиця 1а (заочна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	01 Освіта 014 Середня освіта Мова і література (англійська).	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 90 год. / 3 кредити		Рік навчання 2
		Семестр 4-ий
		Лекції 8 год.
		Практичні (семінарські) 4 год. Консультації 12 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Самостійна робота 66 год.
	Форма контролю: залік	
Мова навчання	англійська	

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові	Галапчук-Тарнавська Олена Михайлівна
Науковий ступінь	кандидатка філологічних наук
Вчене звання	доцентка
Посада	доцентка кафедри англійської філології
Контактна інформація	otarnavska@vnu.edu.ua
Дні занять	https://vnu.edu.ua/uk/faculties-and-institutions/fakultet-inozemnoi-filologii

III. Опис дисципліни

Анотація курсу:

Курс «Гендерна лінгвістика» спрямований на проведення комплексного аналізу і систематизації сучасних англомовних досліджень, присвячених взаємодії мови і гендерна (соціальної статі). Прослухавши курс, ви навчитесь досліджувати мову і мовленнєву поведінку за допомогою гендерних методів, застосовувати гендерний аналіз до дитячого мовлення та процесів навчання іноземній мові. Курс допоможе вам вибудувати аргументовану, методологічно послідовну власну позицію в полеміці на гендерну тематику.

У контексті європейських цінностей гендерна рівність вимагає значної переорієнтації свідомості педагогічних працівників, а також здійснення ними своєї діяльності з урахуванням принципів гендерної толерантності, поваги до гендерної ідентичності, неупередженості та недопущення дискримінації.

Завдяки цьому курсу студенти розширяють свій теоретико-методологічний кругозір, що стане їм у нагоді не лише для майбутньої професійної роботи у найрізноманітніших сферах – від дослідницько-викладацької до політико-ділової, а й покращить соціальні, комунікативні та мовленнєві навички англійською мовою.

Передумови до вивчення або вибору навчальної дисципліни (пререквізити): володіння англійською мовою на рівні не нижче B2, курс «Соціолінгвістика».

Мета і завдання навчальної дисципліни:

Метою викладання навчальної дисципліни «Гендерна лінгвістика» є проведення комплексного аналізу і систематизації сучасних англомовних досліджень, присвячених взаємодії мови і гендера, сприяючи формуванню у студентів вмінь та навичок комплексного лінгвістичного аналізу тексту з урахуванням прийомів та понять гендерної лінгвістики.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Гендерна лінгвістика» є:

1. Засвоїти термінологічний апарат дисципліни.
2. Описати концептуальні основи гендерної лінгвістики.
3. Розрізняти стать і гендер, маскулінну і фемінну мовленнєву поведінку.
4. Застосовувати гендерний аналіз в процесі навчання іноземній мові.
5. Проводити гендерну експертизу підручників.
6. Ілюструвати на прикладах різні стратегії впровадження гендерно паритетної мови.

IV. Очікувані результати вивчення дисципліни (компетентності):

Загальні компетентності:

– Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного)

суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

- Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- Здатність працювати в команді та автономно.
- Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальні компетентності:

- Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв’язання професійних завдань.
- Здатність розрізняти стать і гендер, маскулінну і фемінну мовленнєву поведінку.
- Уміння здійснювати гендерну експертизу підручників.
- Уміння здійснювати комплексний лінгвістичний аналіз тексту з урахуванням прийомів та понять гендерної лінгвістики.
- Уміння застосовувати гендерний аналіз в процесі навчання іноземній мові.

V. Структура навчальної дисципліни

Таблиця 3 (Денна форма)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Інд.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Fundamentals of Gender Linguistics							
Тема 1. Introduction. Subject, object and tasks of Gender linguistics. Gender linguistics vs Linguistic genderology. Defining gender. Gender vs sex. Gender identity.	9	2	2		4	1	ДС + ДБ + Р / 10
Тема 2. Systematization of Gender Research. Diagnostic Gender studies. Anthropological Gender studies. Sociolinguistic Gender Studies. Feministic Gender Studies.	11	2	2		6	1	T+ IPC / 5
Разом за модулем 1	20	4	4		10	2	15
Змістовий модуль 2. Main Language-Use-based Approaches in Gender Research.							
Тема 3. The “Female Deficit” Approach (R. Lakoff). Defining “women’s speech” by O. Jespersen. R. Lakoff “Language and Women’s Place” (1973). Further consideration of the “Female Deficit” theory.	8,5	2	2		4	0,5	T + P + IPC / 10

Тема 4. The “Cultural Difference” Approach (D. Tannen). D. Tannen’s “That’s Not What I Meant!”(1987) and “You Just Don’t Understand” (1990). Conversational differences learnt in childhood: cooperative vs competitive pattern.	8	2	1		4	1	T + P + IPC / 10
Тема 5. The “Dominance” Theory (N. Henley, Ch. Kramarae). “Cultural difference” vs “Cultural dominance”. Main features of “male conversational style” (N. Henley, Ch. Kramarae).	7,5	2	1		4	0,5	T + P + IPC / 10
Разом за модулем 2	24	6	4		12	2	30
Змістовий модуль 3. Contemporary Study and Application of Gender-based Language Differences.							
Тема 6. Social Aspect of Female/male Speech through Semantic Differences. Titles and Profession Names. Family Names and Address Forms. Labeling. Gender aspect of Phraseology. De-gender and re-gender tendencies.	11,5	2	1		8	0,5	PK + PMГ + P / 15
Тема 7. Gender Aspect of Female/male Speech Behaviour. Strategies and tactics of Speech: gender aspect. Gender Conflict vs conflict of “styles of communication”. Feminine and masculine non-verbal behavior.	12,5	2	2		8	0,5	PK + PMГ + P / 15
Тема 8. Cognitive Aspects of Gender Research. Stigma vs Stereotype. Gender Stereotypes. Gender Stereotypes in Mass Media.	11,5	2	1		8	0,5	PK + PMГ + P / 15
Тема 9. Implementing Gender Approach into Teaching English at the secondary School. Gender Expertise of the Textbooks. Creating Gender-Neutral Environment in the Classroom.	12,5	2	2		8	0,5	PK + PMГ + P / 10
Разом за модулем 3	48	8	6	0	32	2	55

Усього	90	18	12	0	54	6	100
---------------	-----------	-----------	-----------	----------	-----------	----------	------------

Таблиця 4 (Заочна форма)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Інд.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Fundamentals of Gender Linguistics							
Тема 1. Introduction. Subject, object and tasks of Gender linguistics. Gender linguistics vs Linguistic genderology. Defining gender. Gender vs sex. Gender identity.	6	1	1		3	1	ДС + ДБ + Р / 10
Тема 2. Systematization of Gender Research. Diagnostic Gender studies. Anthropological Gender studies. Sociolinguistic Gender Studies. Feministic Gender Studies.	6	1	1		3	1	T+ IPC / 5
Разом за модулем 1	12	2	2		6	2	15
Змістовий модуль 2. Main Language-Use-based Approaches in Gender Research.							
Тема 3. The “Female Deficit” Approach (R. Lakoff). Defining “women’s speech” by O. Jespersen. R. Lakoff “Language and Women’s Place” (1973). Further consideration of the “Female Deficit” theory.	13	1	0		10	2	T + P + IPC / 10
Тема 4. The “Cultural Difference” Approach (D. Tannen). D. Tannen’s “That’s Not What I Meant!”(1987) and “You Just Don’t Understand” (1990). Conversational differences learnt in childhood: cooperative vs competitive pattern.	12	1	0		10	1	T + P + IPC / 10
Тема 5. The “Dominance” Theory (N. Henley, Ch. Kramarae). “Cultural difference” vs “Cultural dominance”. Main features of “male conversational style” (N. Henley, Ch. Kramarae).	12	1	0		10	1	T + P + IPC / 10
Разом за модулем 2	37	3	0		30	4	30
Змістовий модуль 3. Contemporary Study of Gender-based Language Differences.							

Тема 6. Social Aspect of Female/male Speech through Semantic Differences. Titles and Profession Names. Family Names and Address Forms. Labeling. Gender aspect of Phraseology. De-gender and re-gender tendencies.	14	1	1		10	2	PK + PMГ + P / 15
Тема 7. Gender Aspect of Female/male Speech Behaviour. Strategies and tactics of Speech: gender aspect. Gender Conflict vs conflict of “styles of communication”. Feminine and masculine non-verbal behavior.	14	1	1		10	2	PK + PMГ + P / 15
Тема 8. Implementing Gender Approach into Teaching English at the secondary School. Gender Expertise of the Textbooks. Creating Gender-Neutral Environment in the Classroom.	13	1			10	2	PK + PMГ + P / 10
Разом за модулем 3	41	3	2	0	30	6	55
Усього	90	8	4	0	66	12	100

*Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач / кейсів, ІНДЗ / ІРС – індивідуальне завдання / індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР / КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

VI. Теми для самостійного опрацювання:

Gender identity.

Diagnostic Gender studies.

Anthropological Gender studies.

Experimental Gender research on the borderline with Psycholinguistics and Neurolinguistics.

“Theory of the Socio- Psychological Variation” (R. Wodak).

Aspects of Gender interests in Sociolinguistics.

Methods of Sociolinguistic analysis used for Gender research. W. Labov’s index system.

Interpretation of the Sociolinguistic Gender Pattern by P. Trudgill, L. Milroy.

The Prestige-based approach vs the Power-based approach (D. Cameron, P. Eckert).

History of Feminism. Types of Feminism.

Feministic linguistics and Feministic Policy.

Women’s movement and Language Policy in the USA and Great Britain.

Women’s movement and Feministic linguistics in Ukraine.

Main women's speech features (R. Lakoff "Language and Women's Place" (1973).
The "Cultural Difference" Theory – downplay of the power relations.
Grice's Maxims of Speech: gender aspect.
Strategies and tactics in public speaking discourse: gender aspect.
Gender Conflict vs conflict of "styles of communication".
Female strategies and tactics in family discourse/ school discourse/ political discourse.
Male strategies and tactics in family discourse/ school discourse/ political discourse.
Feminine and masculine non-verbal behavior.

VII. Система оцінювання результатів навчання студентів (критерії оцінювання результатів навчання та засоби діагностики навчальних досягнень студентів) включає тематичне оцінювання (див. Таблиці 3, 4), модульне оцінювання (сума балів за теми модуля) та підсумкове оцінювання – залік.

Політика оцінювання

Діагностика успішності навчання студентів здійснюється шляхом проведення поточного та підсумкового контролю.

Поточне оцінювання призначено для визначення рівня навченості студентів під час проведення лекційних занять і реалізується у формі тестового опитування, перевірки виконаних студентами самостійних завдань. Поточне тестування й модульний контроль здійснюється провідним викладачем на заняттях протягом семестру в межах відповідного навчального модуля за графіком, затвердженим кафедрою англійської філології.

На занятті оцінюються: усні відповіді студентів; участь в обговоренні дискусійних питань; участь у ділових, рольових іграх та їх обговоренні; аналіз ситуаційних завдань та вміння доведення власної думки; реферативні виступи, усні повідомлення, презентації.

Учасник/ця освітнього процесу має дотримуватися навчальної етики, толерантно ставитися до всіх учасників процесу навчання, дотримуватися часових меж та лімітів навчального процесу, політики академічної доброчесності.

За відсутності на занятті знання студента оцінюють за результатами усного опитування/ тестування по темі, що, зокрема, визначає рівень володіння тематичними термінами та ключовими поняттями.

Якщо студент хоче покращити підсумковий бал за аудиторну роботу, пропонується підготувати ІНДЗ або виступ на одну із запропонованих тем (на вибір).

VIII. Підсумковий контроль – залік

Вибіркова дисципліна передбачає складання усного заліку згідно із наведеним нижче переліком питань.

Структура заліку включає виконання і обговорення ІНДЗ.

Критерії оцінювання на заліку:

зараховано – повна, змістовна відповідь на питання заліку в адекватному мовленнєвому оформленні; глибокий, самостійний аналіз англomовного оповідання з опорою на методики і техніки аналізу, передбачені цим курсом за вибором; наявність письмової інтерпретації оповідання;

не зараховано – неповна, поверхнева відповідь на питання заліку (або її відсутність) зі значною кількістю мовних помилок; поверхневий аналіз англomовного оповідання без опори на методики і техніки аналізу, передбачені цим курсом за вибором; відсутність письмової інтерпретації оповідання

ІХ. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всівидинавчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

ІХ. Рекомендована література:

Базова:

1. Olikova M.O., Semenyuk A.A., Tarnavska O.M. A Dictionary of Sociolinguistic and Ethnolinguistic Terms / Mariya Olikova, Antonina Semenyuk, Olena Tarnavska. – Луцьк: ВНУ імені Лесі Українки, 2010. – 364 с.

Допоміжна:

2. Bucholtz M., Hall K. Introduction: 20 years after Language and Woman's Place / M. Bucholtz, K. Hall. – Ph: Hall and Bucholtz, 1995. – P. 1-22.

3. Butler J. Gender Trouble: Feminism and the Subversion of Identity / J. Butler. – New York: Routledge, 1990. – 226 p.

4. Cameron D. Performing gender identity: Young men's talk and the construction of heterosexual masculinity // Language and masculinity. – Oxford: Blackwell Publishers. – 1997. – P. 47–65.

5. Coates J. Women Talk / J. Coates. – Oxford: Blackwell Publishers, 1996. – 324 p.

6. Eckert P., McConnell-Ginet S. Communities of practice: where language, gender, and power all live / P. Eckert, S. McConnell-Ginet // Locating Power: Proceedings of the Second Berkeley Women and Language Conference. – Berkeley, CA: Berkeley Women and Language Group. – University of California-Berkeley, 1992. – P. 89–99.

7. Goffman E. The arrangement between the sexes // Theory and Society. –Vol. 4. – 1977. – P. 330-331.

8. Goodwin M. H. Conversational practices in a peer group of urban black children / M. Goodwin. – Philadelphia, PA: University of Pennsylvania, 1978. – 198 p.

9. Hall E.T. Beyond Culture / E. Hall. – New York: Doubleday, 1976. – P. 48-56.

10. Kotthoff H., Wodak R. (eds) *Communicating Gender in Context* / H. Kotthoff, R. Wodak (eds). – Amsterdam: Benjamins, 1997. – P. 112-146.
11. Lakoff R. *Language and Woman's Place* / Robin Lakoff. – New York: Harper and Row, 1975. – 83 p.
12. Malz D.N., Borker R.A. A cultural approach to male-female miscommunication // *Language and Social Identity* / Ed. by J.J. Gumperz. – Cambridge: Cambridge Univ. Press, 1982. – P. 196-216.
13. Ochs E. Indexing Gender // *Rethinking Context: Language as an Interactive Phenomenon*, Alessandro Duranti and Charles Goodwin (eds). – Cambridge University Press, 1992. – P. 335-558.
14. Preisler B. Deconstructin Feminist Linguistics // *Journal of Sociolinguistics*, 1998. – Vol. 2. – P. 281-285.
15. Smith P.M. *Language, the sexes and society* / P. Smith – Oxford: Basil Blackwell, 1988. – 211 p.
16. Tannen D. Gender differences in topical coherence: creating involvement in best friends' talk // *Discourse Processes*. – 1990. – P. 73-90.
17. Tannen D. *The Relativity of Linguistic Strategies: Rethinking Power and Solidarity in Gender and Dominance* / Deborah Tannen. – Oxford: OUP, 1993. – 370p.
18. Tannen D. *You Just Don't Understand: Women and Men in Conversation* / Deborah Tannen. – NY: Morrow, 1991 – 330p.
19. Zimmerman D.H., West C. *Interruptions and Silences* // *Conversation Language and Sex: Differences and Dominance* / Barrie T., Henley N. (eds). – Rowley, MA: New House, 1975. – P. 105-129.
20. Wodak R (ed.) *Gender and Discourse* / Ruth Wodak. – London: Sage Publications, 1997. – 303p.